

Meie Aeg

Nº 3 1940

Lunastuse mõte

H. P.

„Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et tema oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes usub temasse, ei saaks hukka, vaid et temal oleks igavene elu.“ Joh. 3,16.

Mida mõtles, tundis ja mõistis Kristus, kui ta rääkis need sõnad? Me teame, et sõna ei suuda täiesti avaldada mõtet. Meil tuleb alles leida mõte. Selle leiame mõeldes ja süvenedes. Mõtet ei saa kirjeldada ega maalida, vaid seda tuleb läbi elada! Kristuse mõtet mõista võime Kristust tundma õppides. Selleks vaatleme ja jälgime teda igal pool, kus ta viibib ja tegutseb, süveneme tema sõnadesse, püüame temaga ühes elada ja ühes mõelda. Nii ammutame tema mõtete rikkusi ja saame osa sellest, mida igavene Isa oma armastuses ja halastuses on tahtnud meile anda tema läbi.

Kristus oli inimese ideaalkuju. Nii ta täitis Isa tahtmise ja oli inimestele abiks ja kasuks. Tema ei elanud enesele. Ta oli täiesti enesest ära. Ning kogu tema tähelepanu oli pööratud teistele. Ta mõistis mida vajab maailm ja mille all kannatab inimkond. Inimeste elu vajab korda, inimesed vajavad üksteise mõistmist, hindamist ja lugupidamist. Kristus näitas oma eluga ja eeskujuga, kuidas peab inimene elama ja mida ta peab mõisma.

See on Jumala armastus, et ta seda laskis inimestele õpetada.

Mis on siis Jumala tahtmine. Jumal, kes on andnud elu, tahab ka seda hoida. Elu on kõrge and. Seda tahab hoida Jumal ja seda peab hoidma inimene. Aga millal võib ta seda hoida? Siis, kui ta mõistab, kui ta püüab mõistuse ja tarkuse poole. Ta peab mõistma ennast ja tundma Jumala maailma. Selle kooskõla ja seadusi. Kristus näitas teed inimesele iseenese juure ja Jumala juure. Kristuse sõnad sisaldavad täieliku tundmise inimesest ja maailmast. Paljud ei ole veel oma silmi avanud, et seda näha. Paljud ei suudagi seda näha.

Inimene eksib. Ta talitab elu seaduste ja võimaluste vastu. Nõnda hävitab inimene selle, mida Jumal on tema jaoks teinud. Inimene on rikkaliku looduse keskel, kust ta võib saada kõik, mis tema eluks tarvis on. Kõik on inimese jaoks valmis pandud. Seda on teinud Looja. Mis on veel inimesele tarvis? Tundmist ja mõistmist! Inimesel on tarvis ainult tähele panna, üles leida, võtta ja tarvitada. Aga mitte ainult osata võtta, vaid ka osata pidada korda! Inimene peab õppima vahet tegema, mis on õige ja mis vale. Ja kui tal on see tarkus, siis võib ta teha hästi oma töö ja korraldada hästi oma elu. Mitte oma elu eest hoolitsemine ei kindlusta elu, vaid teiste toetamine ja hindamine. See tõde oli Kristusel silmis kogu aeg. Seda ta õpetas, seda ta näitas. Armastama õpetas tema.

Kas me oleme mõelnud, mis tähendab armastus. See tähendab teise hindamist, teise jaoks elamist, heatahtlikkust, suuremeelsust, ausust, õiglust. Kes armastab, see on Jumala tahte täitnud. Sest kes armastab, see hoiab elu, see kaitseb ja soodustab elu, hoiab ära takistused, pahandused ja õnnetused. Armastus on sõna, mille mõtet ei jõuagi kirjeldada, vaid seda peab tunnetama.

Kuidas saab inimkonda aidata? Kuidas võib seda teha igavene armastus? Ainult seeläbi, et ta annab veel uued mõtted. Ta on seda teinud oma sulaste ja viimaks oma Poja läbi. Aga kas võib igavene armastus aidata kõiki? Kes on oma ihutempli ära rikkunud, kas seal saab veel elada Püha Vaim? Igavene Isa manitseb, et me elaksime pühalt. Sest ainult õigesti elatud elu võimaldab heaolu ja meelearandus on tee igavesse ellu. Kristuse läbi on antud selleks valgus. Need, kes istusid surmavarju orus, on suurt valgust näinud...

Kristus on meie eest teinud lepituse, seepärast on meil võimalik püüda valguse poole ja ükskord saada igavesse riiki.

Kes oli Jeesus

V. Viirsalu

Küll rohkem kui ühestki teisest isikust on räägitud Jeesusest. Tema eluiga oli lühem kui ühelgi teisel suurusel. Vaevalt jõudnud meheikka, — kolmekümnendas eluaastas — peab ta tooma oma elu ohvriks oma ideede eest. Buddha tegevus kestis 45 aastat, Muhamedil 22 aastat, kuid Kristusel vast ainult kolm aastat. Ja siiski on tema lühike tööperiood jätnud vägeva mulje kogu maailmale, on määranud sihi inimeste otsinguile ja kujundanud vaimustatud õppijate pere.

Me tahame vastust küsimusele: Kes oli Jeesus? sest sellest oleneb ju nii määratu palju. Kas oli ta inimene, kes võitles oma tõekspidamiste eest? Kas oli ta ainult alama kihi huvide kaitsja, või oli ta ka Jumala Poeg?

Kõige parema ja usutavama pildi annavad Jeesusest evangeeliumide kirjutajad. Kõik neli evangeeliumi on kirjutatud eri tingimustes ja eri isikute poolt. Neist kirjutajaist kaks — Matteus ja Johannes olid Jeesuse õpilased; Markus arvatavasti kirjutas Peetruse jutustuse põhjal, ja arst Luukas kogus isiklikult põhjalikke andmeid Jeesuse elust. Need evangeeliumid annavad selge kujutluse Jeesuse isikust.

Et Jeesus oli füüsiliselt tugev, selles ei tarvitse kahelda; kui evangelistid tema välimusest ei kirjuta, siis nähtavasti jäi see varju tema vaimu suuruse kõrval.

Jeesuse elu oli tulvil rahunust. Pealegi oli ta oma õpetusameti ajal kodutu. Aga ta oli alati suuteline tagasi lööma variseride kavalaimad rünnakud. See kõik viitab tema tugevale tervisele ja täiuslikule kehale.

Midagi oli ta välimuses, mis andis tunnistuse sisemisest jõust. Mõelgem sellele hetkele, millal ta seisis suursugusena kauplejate ees templis. Tema pilgus ja kogu olemuses pidi olema midagi, mis sundis paanilises hirmus põgenema kogu templi täie rahva, jättes maha segi paisatud lauad ja laiali veerenud rahatükid. Reetmise ööl piisas tema pilgust meeletule Peetrusele, et see leidis jälle enese ja kahetses oma tegu kibedasti.

Jeesuse hinges polnud pakitsevat tormakust, vaid sügav rahu. Silmapilkselt tajub ta kõige keerulisemat olukorda ja on alati seisukorra peremees. Une pealt hüütakse ta üles tormisel järvel, ja juba alistuvad temale nii tuul kui ka jüngerite meeled. Tõuklevas rahvahulgas ta märkab haiget naist, kes teda on puudutanud, ja juba kõlavad ta huulil andestavad sõnad. Kõne ajal katkestatakse ta hädahüüdega, ja seal-

samas sirutab ta oma tervestavad käed abivajajate üle.

Jeesuse hinges kõlab ka õrnuse toon. Mõelgem tema sõpradele: Laatsarusele ja ta kahele õele. Laatsaruse surm liigutab teda nii, et ta nutab.

Jeesus on tähelepanelik ja leidlik. Igapäevastest asjadest võtab ta õpetusaine. Ta räägib põllust, kallist aardest, haputaignast jne., et selletada lihtsalt taevariigi mõtteid. Kuid ta oskab ka vabastada variseride kõige salalikumad küsimuste-konksud, ning esitada säärased vastuküsimused, millele nood on võimetud vastama.

Temast hoovab välja otsatu sõbralikkuse ja headuse helgus. Ta võtab lapse ja asetab selle ärritatud meeste keskele, et õpetada neile alandust. Kui armas pidi olema ometi tema käitumine, et lapsedki teda ei kartnud, vaid nõjatuisid usaldavalt ta põlvile, kuigi ta oli võõras.

Talle hoovas vastu jäine vaenulikkus ja põlgus Israeli suurte poolt. Ta nagu oli tulnud võõrasse maailma, kuigi oli tulnud omade juure. Ta ei kaotanud oma sihti silmist; veel võis olla lootus päästa nende hulgast mõne elu. Tema silmade ette kerkis surm häbipostis, kuid ta armastas kõiki kuni otsani.

See oli teeniv armastus, mille Jeesus andis maailmale. Veel risti kandes ta vaatas nutvatele naistele ja langenud Jeruusalemale ning tundis kaasa nende tulevale traagilisele saatusele. Armastuses ta ei teinud vahet ei kõrge ega alama vahel, vaid ohverdas pigem oma populaarsuse, et minna alla patuste juure ja päästa ka neid. Jeesuse armastus aga ei loitnud mitte selleks, et teenida endale vastuarmastust. Ei! Vihastelt variseridelt ta ei oodanud midagi, ometi suri kõigi, ka nende eest. Ei või ialgi luua ülevat meeletule läbikäimine viletsatega ja vigastega. Jeesus aga otsis nende seltsi, et neid armastuses aidata ja neile kaasa tunda nende hädas. Milline armu ja halastuse üliküllus!

Üks eriline joon ilmneb Jeesuse juures, mida asjata otsime kõikide inimeste juures: see on isekusetus. Kujutlegem hetke, millal Jeesus võtab kausi ja hakkab pesema oma õpilaste jalgu. Olles vaimus kurvastatud nende madalast omakasupüüdest, ta toob ohvriks oma autoriteedi, et aidata jüngerid õigele tundmisele. Kohustuseliselt ta kannatab halvimat ega pane rõhku oma piinadele. Ta on valmis ka Pilatusele kõnelema tõest, kuigi on nõrkemiseni vaevatud.

Jeesuse seisukoht patu suhtes määrab ta jumaliku päritolu. Kas keegi võib pattu minu (Lõpp 47. lhk.)

Kristuse teene meie jaoks

V. Suve

Meie kõik teame midagi Jeesusest Kristusest. Tema isik, õpetus, imeteod, jutlused, kannatamine, ristisurm ja ülestõusmine on peamiselt meie kõneluse mõtteks Kristusest. Samadel ainetel ja mõttepiirides on kirjutatud ka suuri raamatuid ja peetud mõjurikkaid kõnesid. Üldine teadmine Kristuse isiku, elu ja tegevuse üle lõpeb harilikult mõttega: siis... läks Jeesus taevasse!

Meie teame ja usume, et Jeesus läks taevasse. Kuid meie küsime veel edasi: Milleks ta läks taevasse? Mida teeb ta seal?

Taevast on ju nii kaugel ja ühegi silm ei ole veel näinud ega näe sinna, seepärast tõusebki paljudel küsimus, kas me üldse võime seda teada, mida teeb ta taevast? Ja esimesel silmapilgul võib-olla näib, et tahame tungida oma küsimusega liiga kaugemale ja käsitada mõtet, mis ei kuulu meie kui inimeste uurimise alasse.

Peab mainima, et paljud inimesed, isegi usklikud, on liigagi ükskõiksed sellele küsimusele vastust otsides. Ollakse rahul mõtetega: ta istub oma Isa paremal käel, on taevane kuningas jne. Niisugused väljendused üksi aga ei ütle meile palju, kui meie neid ei mõista. Paljudele ongi need arusaamatud.

On inimesi, kellele näib see küsimus täiesti ülearusena, ja nad ütlevad, et see ei lähe neile üldse korda, mida Jeesus teeb taevast. Niisugune ükskõiksus ongi põhjuseks, miks palju ristiusu tõdesid on tumenenud ja miks ka Kristuse taevasseminemise ja seal viibimise otstarbest vähe räägitakse ja vähe või hoopiski ei mõisteta. Nõnda on jäänud inimestele mulje, et Kristuse taevasseminemine ja seal olemine ei ole ühenduses meie lunastuse küsimusega, mida aga teame ja usume tema siia maailma sündimisest ja maisest tegevusest.

Mul on veel üks küsimus: Miks ei jäänud Kristus siia maa peale, et võidelda koos oma kogudusega ja järelkäijatega kuni Jumala riigi ülesehitamiseni? Pärast ülestõusmist oleks ta suutnud kindlasti teha isiklikult suurt tööd. Kas ta põgenes ära või kutsus teda tähtis ülesanne ja suur kohustus? Kas siis tema nüüdne taevane tegevus on veel tähtsam kui maapealne kannatustee?

Tõsi on see, et Jumala mõtted on kõrgemad ja sügavamad kui inimeste mõtted. Siiski on võimalik ka mõista Jumala suuri mõtteid.

Inimesed on sidunud end ja oma mõtted kõige materjaalsega ja harva nad julgevad mõelda enam kui äraelamisele, söögile ja joogile. Seepärast ongi nende mõtted maised ja madalad.

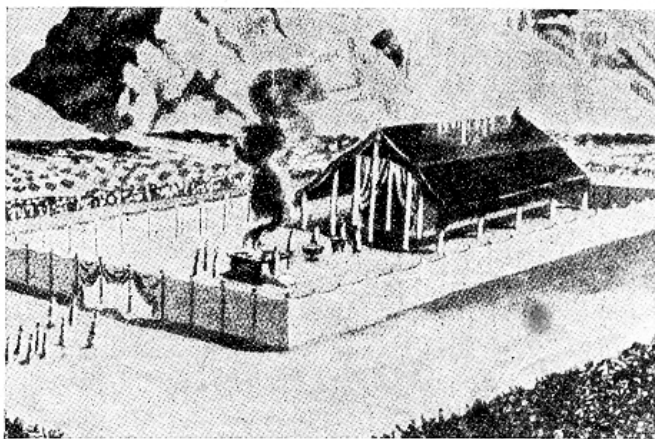
Materjaalsus on ehitanud ette müüri inimeste teadmiste maailmale ja pannud piiri nende mõtetele. Kuid usklik inimene on vaimne ja mõtleja. Tema mõtted tungivad sügavamale ja kõrgemale. Ta mõtleb järele Jumala mõtteid ja ta ongi kutsutud mõtlema taevastele asjadele.

Ka käesolevale küsimusele tahame usklikkudena otsida vastust. Sest kes otsib, see leiab, ja kes koputab, sellele tehakse lahti!

Mainitud küsimus on väga tähtis just sellepärast, et Kristuse taevasse minek ja taevast olek on ühenduses Jumala suure lunastusplaani ja meie õndsaksaamisega. Nii taevast kui ka maa peal täituvad Jumala mõtted. Midagi ei sünni kogemata, vaid suure plaani kohaselt. Nii taevane lunastustöö ja maine ajalookäik jooksevad paralleelselt ning täidavad oma otstarbe. On tulnud aeg, et sügavamalt ja laiemalt mõelda lunastusküsimustele.

Kõige esimeseks küsimuseks, millele peame leidma vastuse, on: Milleks tuli Jeesus siia maa peale? Miks ta sai lihaks ja inimese sarnaseks? Miks ta tuli siia kannatama ja surema? Vastus on selge: Ta tuli tooma lunastust.

Kui esimene inimene oli alistunud saatana soovidele, oli üle astunud eluseadusest, mis oleks taganud igavese elu, ja kui patt — kõrvalekaldu mine — oli astunud Jumala loomingutäiusesse, kui kurjus võidutses ja teotas Jumala kätetööd, siis astus Jumal välja, et langend inimest päästa. Anti tõotus: „Sinu seemnest peab tulema see, kes mao (kurjuse) pea rõhub!“ 1. Moos. 3. 16. See oli tõotus, mille jaoks Jumal andis oma Poja, ja see ongi see plaan, mis nõudis, et Jeesus saaks lihaks, kui tuli selleks määratud aeg. Saatangi pidi kuulma: „Sina võtad temale kanda rõhuda, aga

Israeli rahvale on ilmutatud pühad eluseadused. Ja ohvri kaudu pidid nad järjest meeles tulema oma eesõigust ja vastutust.

Me kõik oleme eksinud. Aga Kristuse ohver on meie lepitus Jumala igavese õiguse ees.

seesama peab su pea rõhuma!“ Milline suur töötus ja kindel otsus! Nii asetab Jumal saatana plaani vastu oma lunastusplaani, mille mõtte on anda kõigile, kes usuvad, igavene elu.

Kas on juba tõdenenud Jumala töötus? Osaliselt küll. Jeesus on sündinud lihasse ning õpetanud ja kuulutanud taevariiki. Kas on hävitatud ka kurjus ja rõhutatud saatana pea? Me vastame, ei! Igapäev me näeme veel võitlust headuse ja kurjuse vahel ning tunneme seda isegi oma südames. Me ei ütle, et kurjust ei ole olemas. Aga Jumala töötus on annud meile lootuse, et kurjus hävitatakse. Paljud küll usuvad, et kõik jääb nõnda, nagu see on olnud algusest. Ka usklikele ja kristlastele, kellele see küsimus oleks pidanud juba ammu olema selge, on suureks probleemiks, miks Kristus ei hävitanud kurjust siis, kui ta oli maa peal? Aga teadke: ei olnud aeg selleks! Kristus seisis siis keset lunastustööd. Kord seatud ajal tuleb ka kurjuse hävitamine. „Seepärast on tema (Jumal) seadnud ühe päeva, millal ta maailma peale tahab mõista kohut õiguses, ühe mehe läbi, keda ta seks on seadnud, ja pakub usku kõigile pärast seda, kui ta teda on üles äratanud surmusest.“ Ap. 17, 31.

Jeesuse Kristuse sündimise, kannatuse ja surma otstarve oli lunastada maailm. „Sina pead talle nime panema Jeesus, sest tema päästab oma rahva nende pattudest.“ Matt. 1, 21. Lunastamine sündis Kolgatal, aga ühe teise päeva on Jumal määranud kohtumõistmiseks.

Isegi lunastamise ja äralepitamise mõisted on läinud segi nii mitme inimese juures. Meie uurimise teine osa tahab eriliselt vaadelda, kuidas toimus lunastus, kuidas meid lepitatakse Jumalaga ja millal tuleb kohtupäev.

Kui Jeesuse maapealne töö jõudis lõpule, kogus ta oma jüngrid enda juure ja rääkis neile tähtsatest eelseisvatest sündmustest. Kõneles oma kannatamisest, surmast ja ülestõusmisest. Siis ütles ta, et lähneb pärast seda oma Isa juure. Võib-olla mõtlesid jüngrid, et on ise-

endast mõistetav, et ta võtab neid kaasa, sest nad olid Kristusele järgnenud juba 3½ aastat.

See oli eelviimase päeva õhtul enne kannatamist, kui suur Õpetaja õnnistas leiba ja karikat ning ütles: „Tehke seda minu mälestuseks!“ See oli uue seaduse veri! Ta tahtis ütelda: Mõtelge minu kannatamisele ja surmale Kolgatal! Selles on teie lunastus! Jeesus rääkis neile ka veel armastusest. Õpetas neid üksteist alandlikult teenima.

Ja siis lausub Kristus: „Lapsukesed, mina olen veel üürikeseks ajaks teie juures, küll teie otsite mind, ja otsekui mina Juuda rahva vastu olen ütelnud: „Kuhu mina lähen, sinna ei või teie mitte tulla, nõnda ütlen mina ka nüüd teile!“ Joh. 13, 33. Mida siis tähendab see ütlus? Kas meie ei saagi minna ühes Jeesusega? Ka meie ei saa taevasse? Neis Kristuse sõnus on suur tõsidus. Selle salmi juures muutub meile veelgi tähtsamaks Kristuse taevassemineku mõte.

Kristus on ära võitnud surma ja haua. Ja ta võib ka meile anda elu.

Mõtlem! „Kuhu mina lähen, sinna ei või teie mitte tulla!“ Eks me ole uskunud, et kõik, kes on meist lahkunud, on juba sinna läinud? Vast oleme endid petnud selle arusaamisega? Ja, nii see näib olevat! Ka jüngrid olid haaratud sellest ütlusest. Jeesus, nähes nende olukorda, ütles edasi: „Teie süda ärgu ehmatagu mitte, uskuge Jumalasse, siis usute teie ka minusse. Minu Isa majas on mitu eluaset... Ma lähen teile a set valmistama; ja kui ma saan läinud ja teile aseme valmistanud, siis tulen ma jälle ja tahan teid enese juure võtta, et teiegi olete kus mina olen!“ Joh. 14. 1—3.

Kui suureks muutub Kristuse taevasseemine otstarve! Kas saame meie olla ükskõiksed niisuguseid sõnu lugedes?

Teie ei saa, aga mina lähen! Ei olnud veel aeg, et võtta kaasa oma jüngrid Isa riiki.

Mida teeb ta aga seal üleval üksinda? „Ma lähen teile a set valmistama.“ Siin ongi vastus meie küsimusele. Me küsime edasi: Kuidas ta valmistab meile „aseme“ ja mida see tähendab?

Õnnis ja julgustav on teada tema esimese tulemise otstarvet. Kuid auline on mõista ka tema taevast tegevust ja ükskord tema tagasitulekut. Meie elu jääks lootusetuks, kui me seda ei teaks. Ristiusk, mis peab viima inimesed ühendusse taevaga, jääks ilma selle teadmista tühjaks mõtteteaduseks. Kui me seda teame, siis võime julgesti vaadata oma usu algatajale ja usaldame tema tööd ka selle lõpetamisel.

Me suudame siis kõrgele tõsta Kristuse kuju, enestes ja maailma ees, kui uurime tema taevast tegevust. Me jutustame siis selgemini töötatud Messiasist, kõneleme õieti Kolgatal surnud Jeesusest ja kuulutame õieti taevasse „aset“ valmistama läinud Jumala Pojast.

Kuna Kristus oli ja on lunastuse ja pattude andestamise teenistuse keskpunkt nii vana kui uue seaduse ajal, seepärast tahame uurida, kuidas andestati patud ja üleastumised vanas seaduses ning kuidas pääseb uue seaduse inimene süükoormast? Kuidas teostus lunastus siis, ja kuidas lunastatakse täna?

Peatume vana seaduse juures ja vaatleme esimest patusse langenud inimpaari. Nende ees seisis hukatus ja surm. Mis jäi veel üle teha? Mitte midagi? Kes on igavese õiguse vastu eksinud, see peab surema. Inimene ei suutnud enast päästa. Seepärast tuligi Jumal oma töötusega. Ta töötas Kristuse, kes pidi inimese lunastama. Kuidas oli aga võimalik lunastada? Ainus tee, mis jäi üle inimeste päästmiseks, oli see, et keegi sureks nende eest, s. t. võtaks patu tagajärje enda kanda. Seda tegi Jeesus. Jumala lunastusplaan nägi ette aja, millal tema

ainus Poeg astub alla maailma ja sureb langenud inimeste eest.

Kuidas mõistis aga esimene patustaja ja ka terve vanaseaduse rahvas Kristuse surma ja lunastust? Juba esimesel inimesel käskis Jumal võtta süütu ja terve talle ning tuua selle ohvriks, mis sümboolselt pidi tähendama tulevasele lunastajale. Inimene uskus seda, ehitas altari ja valusa ning pattukahetseva südamega tappis talle. Asetas altarile ja põlvitas selle ees nagu meie vaatame Kolgata ristile. Ta uskus ohvri läbi Kristuse lunastustöösse.

Kui Noa väljus laevast pärast veeuputust, siis püstitas ta altari keset hävitatud maad ja asetas sellele süütu talle. Üle hävituse ja hukatuse nägi ja uskus ta pääsemist. Sellegi ohvrialtari juurest vaadati Kolgatale.

Kõige selgemini paistab meile Jumala lunastusplaani ilmutus — vanaseaduse ohvri tähendus Kolgata ohvrile — Aabrahami juures. „Too ohvriks mulle oma poeg lisak!“ oli käskinud Jumal. Usuisa suur usk alistus sõnakuulelikult Jumalale. Kuid ohverdamise hetkel segas Issand vahele, ja me teame miks? Ta ei tahtnud Aabrahami poega, vaid andis usuisale selge arusaamise Kolgata altarist, kuhu taevane Isa asetas oma Poja. Moorია mäel ohverdati siiski sikk, ja koju minnes mõistis Aabraham selgemini Jumala armuplaani.

Siis tuli aeg, kus Iisrael oli vangis. Altar oli maha kistud. Ei toodud enam ühtki ohvrit. Möödusid aastasajad ja Jumal tõstis jälle oma lunastusplaani rahva ette. Mooses ilmus Vaarao ette ja nõudis Israeli vabastamist. „Lase mu poeg minna, ütleb Iehoova, et ta mind teeniks ja mulle ohverdaks kõrves,“ olid Moosese sõnad Egiptuse vaaraole. Iisrael lahkus ja võis vabana ja teistest rahvastest segamatult pühendada Jumala õigele teenimisele. Jumal ise andis neile aulise ja tähendusrikka jumalateenistuse korralduse, milles peegeldus ka taevane lunastustöö.

„Nemad peavad mulle püha maja tegema ja mina tahan nende seas elada. Kõik seda mööda kui ma sulle tahan näidata maja kuju, nõnda peate teie tegema.“ 2. Moos. 25, 8. 9. Meie kõik tunneme iisraliitide jumalateenistuse keskust: püha maja, altareid, kuldküünlajalga, ettepanemisleibade-lauda ja seaduselaegast.

Püha maja ühes eesõuega nimetati koguduse telgiks, mis oli vanaseaduse Jumala rahva elu ja tegevuse keskus. Sinna tulid üksikud ja kogu rahvas ohverdama, otsima andestust ja lepitust oma pattudele, sest ei olnud muud võimalust ega kohta, kus leida andeksandmist.

Kui oli tehtud patt, siis võis seda lepitada ainult ohvriga ja õige altari juures. Tuli tuua lunahind oma pattude eest. Paljudele on just

arusamaata, miks siis just ohvriga pidi otsitama lepitust? Siin peabki meile saama selgeks Kolgatal toodud ohver.

Patustaja, otsides andestust, võttis puhta ja terve talle ning hoidis seda kodus enda juures selleks määratud aja. Siis tuli ta sellega püha maja juure. Loe: 3 Moos. 4, 3—12. Astudes eesõuele tõi ta oma ohvritalle preestri juure, kes teda seal juba ootas. Preester ei võinud teha teda õndsaks, vaid võis teda ainult teenida. Siin põletamisohvri-altari juures põlvitas armutsija ja pani käed vaikselt seisvale tallele, tunnistas oma patud ja palus armu. Selle tunnistuse peale Jumal võttis vastu talle, kes kandis karistuse inimese eest. Inimene sai armu, — tema üleastumise eest suri keegi teine. Samuti palus ja põlvitas ohvri juures juba esimene inimene. Seal andis tall oma vere ja elu. Teda tapeti. Tema keha asetati põletamisohvri-altarile, mellelt suits tõusis taeva poole. Veri, mis oli tunnistatud patu ja saadud lepituse sümbol, viidi eesõuest pühasse paika. Seal määrati seda verd suitsutamishohvri-altari sarvedele ja riputati vahetekile püha ja kõige pühama paiga vahel. Nii kanti patt vere läbi pühasse paika. Ulejäänud veri aga toodi tagasi eesõuele ja valati põletamisohvri-altari kõrvale maha, mis oli andestuse märgiks. Seejärel lahkus ohverdaja andestatult ja õnnistusega. Ta oli saanud armu. Oli uskunud oma ohvri läbi Kolgata ohvrisse. Ja ta sai kindlasti andeks oma patud. Kristus oli „kui tall, keda viidi tappa.“ Jes. 53, 7. Nii sündis see päevast päeva vana seaduse ajal.

Üks päev aastas oli aga eriline päev. Seda nimetati suureks äralepitamise-päevaks. Selle

Võitlus valguse ja pimeduse vahel.

päeva teenistus erines hariliku päeva teenistusest, sest siis puhastati pühapaik pattudest, mis olid sinna kantud kogu aasta vältel. Nüüd tehti puhtaks püha maja — k a o t a t i täielikult ära patt. Me loeme sellest 3. Moos. 16. 16. 17. 19. Siin peamegi mõistma, miks sündis andustus enim ja siis hiljem järgnes pattude ärakaotamine.

Suure äralepitamise-päeva teenistuse läbiviimiseks valiti kaks sikku. Üks oli „Jehoova sikk“ ja teine „aasasel“ s. t. „saatana sikk“. Üks neist esitas Kristust ja teine saatanat. „Jehoova sikk“, mis tähendas Kristust, toodi ohvriks. Selle siku verrega astus nüüd ülempreester läbi püha paiga kõige pühamasse paika äralepitamise-kaane juure, mille all oli Jumala kümme käsku, ja riputas sellele lepituse verd. Väljudes kõige pühamast paigast tuli ta teise siku „aasaseli“ juure, pani oma käed selle peale ja tunnistas kõik Iisraeli patud tema peale. Siis viidi „aasasel“ kõrbe, kus ta pidi surema ühes temale pandud pattudega. See oli tabav pilt saatana lõplikust saatusest. Siia juure peab mainima ka apostli sõnu, kui ta ütleb: „Mis enne on sündinud, on meile ettetehendamiseks sündinud, kelle peale on tulnud maailma ots.“

Kui Jeesus oli maa peal, siis hindas ta seda teenistust ja ohverdämist väga. Ja meil ei ole kahtlust selles, sest ta ise oli seda kõike annud sellele rahvale. Ta nägi neid talleid, kelle sarnaseks pidi saama tema ise.

Matt. 8, 1—4 kirjutatakse meile mehest, keda Jeesus tegi terveks. Kuhu saatis ta teda kohe pärast seda? Templisse ohverdama ja ennast preestreile näitama. Ta hindas seda lunastuse teenistust. Teine juhtum, kus eriti silma torkab Jeesuse hinnang sellele jumalikule korraldusele, on jutuaajamises Samaaria naisega. Joh. 4, 19—23. Samaaria ja Jeruusalema rahvas elasid vaenumeeles. Mõlemil olid templid ja teenistus. Samaaria rahvas arvas endil õige olevat ja Jeruusalema inimesed ütlesid õiguse olevat. Nii tülitseti. Ka too naine kõneledes Jeesusega küsis kohe: „Kus peab Jumalat kummardama ja ohverdama?“ Kas oli ükskõik, kus ohverdati? Mida ütles Jeesus? „Õnnistus tuleb Juuda rahva seast... Meie kummardame, mis meie teame; teie kummardate, mis teie ei tea... Aga tund tuleb, et tõsised kummardajad kummardavad vaimus ja tões.“ Joh. 4, 12—24. Jeesus näitas, et õige altar oli Jeruusalemas. Mujal ei võtnud Jumal ühtki ohvrit vastu. Iisraelil oli õige altar. 3. Moos. 17, 3—5. See näitab ka meile, et meie ükskõikselt ei ütleks, ükskõik kus ja kuidas Jumalat teenime.

Vaatame veelkord Kolgatale. Seal naelutatakse vaikselt kannataja risti külge. Kristus ei (järg pöördel.)

Kolm sõpra...

Ara usalda ühtegi sõpra, kui sa ei ole teda tundma õppinud. — Elu pidulauas on neid enam kui vangla väravais.

Kellelgi oli kolm sõpra. Kahte neist armastas ta väga, kolmanda vastu oli ta aga ükskõikne, kuigi just see viimane hoidis kõige enam tema poole.

Kord kutsuti see mees kohtusse, kus tema vastu tõsteti raske süüdistus, ehkki ta oli süütu selles.

Usaldades oma sõpru, läks ta nende juurde ja küsis: „Kes teie seast, minu sõbrad, tahaks tulla minuga ja olla mulle tunnistajaks? Minu vastu on tõstetud raske süüdistus, — ja kohtunik on väga karm.“

Üks tema sõber vabandas ennast kohe — ta ei saa mitte temaga kaasa minna ühe väga tähtsa toimetuse tõttu. Teine neist kolmesl saatis teda kohtukoja ukseni, siis aga läks tagasi, kuna ta kartis

karmi kohtunikku. Kolmas sõber, kellele ta oli lootnud küll kõige vähem, läks aga temaga koos uksest sisse ja tõestas seal tema süütust, tehes seda sellise kindlusega, et kohtunik vabastas kaebealuse ning tasus tema kahjudki.

Kolm sõpra on inimesel siin maailmas. Kuidas käituvad need, kui Jumal teda kutsub oma kohtu ette? —

Raha, tema parim sõber, lahkub temast esimesena. Tema omaksed ja sõbrad saadavad teda kuni manala väravateni ja pöörduvad sealt tagasi oma kodu. Kolmas, keda ta oli oma elus jätnud kõige enam unustusse, on tema head teod. Need üksi saadavad teda kuni kohtuniku aujärjeni, — nad lähevad isegi ette, kostavad tema eest ja leiavad halastust ja armu.

Ainetel R.

Mõtteid meie elust

Kuhu ma võiksin minna su Vaimu eest?
Ja kuhu ma põgeneksin su palge eest?

Kui ma astuksin taevasse, siis oled sina seal;
kui ma teeksin aseme surmavalda,
vaata, sina oled ka seal.

Kui ma võtaksin koidutiivad,
ja asuksin elama viimse mere otsa,
siis sealgi su käsi mind juhataks,
ja su parem käsi haaraks mu kinni.

Laul 139, 7—10.

Ma tänan sind, et ma nii kardetavaks
imeks olen tehtud;
imelised on sinu teod,
seda tunneb mu hing hästi.

Laul 139, 14.

Õnnis on rahvas, kes tunneb püha hõiskamist;
nad käivad sinu palge valguses, Jehoova.

Sinu nimest rõõmutsevad nad igapäev,
ja sinu õiguses nad ülendatakse.

Õigus ja õiglus on su aujärje alus;
heldus ja tõde käivad su palge ees.

Laul 89, 15—17.

Sinu sõna on mu jalale lambiks
ja valguseks mu jalgteel.

Su õigus on õigus igaveseks,
ja sinu käsuõpetus on tõde.

Laul 119, 105, 142.

Jehoova on mu karjane,
mul pole midagi puudu.

Haljale aasale paneb ta mu lebama,
hingamise veele saadab ta minu;
tema kosutab mu hinge.

Ta juhhib mind õiguse rööbastesse oma nime pärast.

Ka kui ma käiksin surmavarju orus,
ei karda ma kurja,
sest sina oled minuga;
su kepp ja su sau, need lohutavad mind.

Laul 23, 1—4.

Kui ma näen su taevast, su sõrmede tööd,
kuud ja tähti, mis sa oled rajanud;
mis on inimene, et sa temale mõtled,
ja inimese poeg, et sa tema eest hoolitsed?

Laul 8, 4. 5.

Otsegu hirm igatseb veeojadele,
nõnda igatseb mu hing sinu juurde, Jumal.

Mu hing januneb Jumala järele,
elava Jumala järele;
millal ma tulen ja näen Jumala palet?

Laul 42, 2. 3.

Õpeta meid meie päevi arvestama,
et me saaksime targa südame.

Laul 90, 12.

Kristuse teene...

(Järg 39 leheküljelt)

tõmmanud ära oma kätt timuka naela eest. Ei, ta sirutas käe kindlalt lööja ette, sest aeg oli selleks kätte jõudnud. Siin täitus aegade ootus ja lootus. Armastus tõi lunastuseohvri. Maksti elu hind patustajate eest. Siiski on inimesi, kes ei mõista — miks Kristus suri, miks ei astunud ta maha ristilt, miks ei kutsunud ta abiks taeva vägesid? „See on lõpetatud“ hüüdis ta. „Vaata, tekk, mis templis kõige pühama paiga ees, kärises lõhki kaheks ülemast otsast alammast saadik!“

(Järgneb.)

Pühapäeva pühitsemisest

Ed. Mägi

Olen juba varem käsitlenud Jumala käsu muutmise küsimust, hingamispäeva ajalugu ja esimesi jälgi pühapäeva pühitsemisest. Jumala Sõna tõendab, et hingamispäev on antud juba maailma loomisel ja et Kristus ei kaotanud seda, vaid pigem õpetas selle õiget pühitsemist, mida ka esimene ristikogudus apostlite päevil tegi. Terves Pühakirjas ei leidu ainustki käsku, mis käseks pühendada Issandale muud päeva kui hingamispäeva. Ka neljas evangeeliumis ja apostlite kirjades ega Johannese ilmutamiseraamatus ei ole ainustki korraldust pühapäeva pühitsemiseks usulise pühana.

Uus Seadus kõneleb usulisest pühast ja nimetab seda hingamispäevaks, mis on nädala seitsmendal päeval, s. o. laupäeval. Sellele järgneb uue nädala esimene päev, ja selle nimega nimetab ka Uus Seadus seda päeva ega anna talle kusagil hingamispäeva kohta ja au. Nädala esimene päev on Uues Seaduses, nii kui vanaski, ainult üks tööpäev kuuest harilikust tööpäevast.

Inglise usumees R. V. Dale kirjutab omas raamatus: „The Ten Commandments“ lhk. 106: „On täiesti kindel, et ükskõik kui täpselt ja austavalt me pühitseme pühapäeva, meie ei pühitse seda siiski kui hingamispäeva... Meil ei ole pühapäeva pühitsemiseks esitada ühtki sellist käsku.“

Et ei ole niisugust käsku, siis püüavad mõned siiski otsida alust pühapäeva pühitsemiseks, püüdes mõnest juhtumist Uues Seaduses välja lugeda pühapäeva pühitsemist. Neid kirjakohti võib üles lugeda üheksa. Järgnevalt vaatleme neid.

Nädala esimesel päeval

1—4) „Kui hingamispäev oli möödunud ja hakkas koitma nädala esimese päeva hommikul, tuli Maarja Magdaleena ja teine Maarja hauda vaatama.“ Matt. 28, 1. „Ja kui hingamispäev oli möödunud, ostsid Maarja Magdaleena ja Maarja, Jaakobuse ema, ja Saloome lõhna-aineid, et minna teda võidma“ Mark. 16, 1. „Aga nädala esimesel päeval

Paulus oli Troa koguduse juures hingamispäeval. Ka selle päeva õhtul, kui oli alanud uus nädal, esimene nädalapäev, pidas ta koosoleku. Ja kui oli mööda öö, asus ta oma uuele teekonnale.

puhteajal läksid naised hauale, viies ühes lõhna-rohud, mis nad olid valmistanud.“ Luuk. 24, 1. „Aga nädala esimesel päeval tuli Maarja Magdaleena vara, kui alles pime oli, hauale, ja näeb, et kivi haa eest on ära võetud.“ Joh. 20, 1. — Need kirjakohtad kõnelevad, et usklikud naised läksid Kristuse haa juurde ja võtsid kaasa salvi ja rohtusid Kristuse ihu võidmiseks. Nad ei pühitsenud pühapäeva nädala esimesel päeval, vaid läksid matmist toimetama, mis jäi püha hingamispäeva pärast pooleli reedel päikeseloojaminekul, mil algas hingamispäev. Luuka 23, 54—56. Minnes nädala esimesel päeval varahommikul haa juure, nad leidsid tühja haa. Jeesus oli üles tõusnud. Nad kohe ei aimanudki, et Jeesus on üles tõusnud, ja nii nad ei saanud ka tulla mõttele pühitseda pühapäeva.

5) „Aga kui tema nädala esimesel päeval vara oli üles tõusnud, ilmus ta esiti Maarja Magdaleenale, kellest tema oli välja ajanud seitse kurja vaimu.“ Mark. 16, 9. Jeesus näitas ennast Maarja Magdaleenale juba samal päeval, mil tõusis üles. See on vaid aruanne, aga ei saa olla tõenduseks, et oleks kästud pühitseda nädala esimest päeva.

6) „Kui nüüd õhtu aeg oli samal nädala esimesel päeval ja ukсед olid lukus seal, kus jüngrid olid kartuse pärast juutide eest, siis tuli Jeesus ja seisis kesk nende seas ja ütles neile: „Rahu olgu teile!“ Joh. 20, 19. Jüngrid olid koos nädala esimesel päeval. Nad olid koos kartusest, et juudid vast teevad kurja ka neile, nii kui Jeesuselegi. Nad seekord ei uskunudki veel Kristuse ülestõusmist, nii ei võinud nad ka tulla kokku tema päeva pühitsemiseks. Mõned jüngrid olid samal päeval reisil Emmause teel ja haletsesid, et nende lootus on nurjunud. Neile seltsis üks teekäija, kes oligi ülestõusnud Jeesus. Nad ei teadnud Jeesuse ülestõusmisest ega pühitsenud ka tema auks seda päeva. Nad olid lihtsalt reisil.

7) „Aga kui me esimesel nädalapäeval olime tulnud kokku leiba murdma, siis Paulus, kes tahtis teisel päeval ära minna, kõneles nendega ja jatkas oma kõnet keskööni.“ Ap. 20, 6—13. See kirja-koht kõneleb ühest koosolekust öösel vastu esimest nädalapäeva. Öieti see koosolek toimus õhtul pärast hingamispäeva. Oli peetud hingamispäev nagu harilikult, ja kogudus oli palutud sel õhtul veel kokku jääda eriliseks koosolekuks. Apostel Paulus viibis viimast korda nende keskel, sest teisel hommikul ta pidi jalgsi edasi reisima. Ta kutsus koguduse kokku viimsele leivamurdmisele ja kirjauurimisele. Nad murdsid leiba ükskõik mil päeval kui oli võimalus viibida koos. Nüüd sel puhul nad olid koos kuni koiduni. Siin pole mitte jutt pühapäeva pühitsemisest. Nädala esimese päeva hommikul

Paulus asus kaheksatunnilisele jalamatkale Assosse, kuna tema kaaslased olid laeval ette sõitnud.

8) „Igal esimesel nädalapäeval pangu igaüks teie seast midagi tallele, sedamööda kui temal jõudu on, et mitte siis vast raha ei kogutaks, kui ma tulen.“ 1. Kor. 16, 2. Siin on apostel Pauluse korraldus korjanduseks vaeste heaks. Neander kirjutab oma kirikuloos (köide I, lhk. 210.) selle kohta: „Aga Paulus ütleb siin ometi, täpselt võetuna, ainult seda, et igaüks oma kodus paneks valmis selle, mis ta on võinud koguda.“ Nii räägib see kirjakoht arvepidamisest, aga mitte milgi tingimusel pühapäeva pühitsemisest.

9) „Ja ma olin vaimus Issanda päeval.“ Ilm. 1, 10. Sellele kirjakohtale antakse mõnede poolt pühapäeva pühitsemise mõte. Tahetakse väita, et see päev oli nädala esimene päev ehk pühapäev. Jeesus aga on selgesti öelnud, millise päeva isand tema on: „Nii on Inimese Poeg ka hingamispäeva isand.“ Mark. 2, 28. Suure ja üleva nägemuse sai Johannes Patmose saarel hingamispäeval.

Kuidas on tekkinud pühapäev?

Ülaltoodud kirjakohtadest nägime, et apostlid ei korraldanud ega käskinud pühitseda pühapäeva. Kui apostlid olid surnud, kui tõe sambad olid hauda varisenud, siis tungis eksitaja vaim ristikogudusse. Paljud poolpaganlikud kristlased ja ümberpöörmatud inimesed, tulles ristikogudusse, tõid ka kaasa oma päikesepäeva-pühitsemise kombe. See toimus mõnesaja aasta jooksul pärast Kristust ja apostleid, kirjutab kuulus kirikuloolane Neander (köide I, lhk. 339).

Ajalugu jälgides leiame, et hommikumaa kirikutes oli kolmandal sajandil hakatud pidama kaht püha — hingamispäeva ja pühapäeva. Öhtumaa kirikutes oli samal ajal hingamispäev muudetud paastupäevaks, milliseks teoks muidugi ei olnud mingisugust piiblikku alust ega käsku.

Neljas sajand tõi ootamata sündmuse. Kirik ühendati riigiga ja riiklikult anti üks püha kogu Rooma rahvale. Kõik pidid pühitsema päikesepäeva, nädala esimest päeva pühapäevana. Selle seaduse andis keiser Constantinus aastal 321 p. Kr. järgnevalt: „Kõik kohtunikud, linna elanikud, iga-sugused käsitöölised peavad kõrgesti austatud päikesepäeval puhkama. Maainimesed võivad lubatud määral töötada põllul, sest vahest ei leidu vilja külvi- ja viinapuude istutamiseks sobivat päeva; muidu võib taevast antud soodne võimalus mööduda.“ (Prof. H. Meinhold.)

Constantinuse seaduse kohta on tarvis eriti märkida, et Constantinus ei käskinud pühitseda hoopiski mitte „pühapäeva“, vaid „päikesepäeva“. Ta oli pagan ja päikesekummardaja, nii kui kõik roomlased. Nüüd aga sundis ta oma paganliku püha seaduslikuks kirikupühaks ristikogudusele, ja kogudus, kes oli juba taganenud õigelt aluselt, võttis ka selle vastu.

Muidugi mõista, Constantinuse politseilik käsk ei saanud ikõigutada Jumala hingamispäeva. Ikka ja alati on olnud neid kristlasi, kes on Jumala sõna enam kuulnud kui inimeste sõna ja seega ka jäänud truuks hingamispäevale.

Kui nüüd tänapäeval kristlikus koguduses on päikese ehk pühapäeva pühitsemine endastmõistetav asi, siis on see vaid aegade jooksul sisse harjunud komme, millel pole mingit piiblikku alust. Aegade jooksul on paljud muud väärdõpetust toodud ja võetud ristikogudusse.

Pühapäeva pühitsemiseks kristliku ilme andsid kiriku konsiilid. Nad seega süvendasid paganliku keisri käsku, patustades Jumala käsu vastu. Nad tegid paganliku käsu kiriklikuks käsuks.

Laodicea konsiilil, a. 364 p. Kr. anti järgmine seadus: „Kristlased ei tohi saada juudiusulisteks ega panna hingamispäevaks töö seisu, vaid nad peavad sel päeval töötama; aga Issanda päeva [pandagu tähele, siin nimetatakse päikese-päeva juba Issanda päevaks!] peavad nad eriti austama ning sel päeval võimalikult mitte töötama.“ (Hefele, Konziliengesch., köide I, lhk. 742.)

Pandagu tähele ka seda, et see seadus mainib, et kristlased võimalikult loobuksid sel päeval töötamast. See näitab, et päikese-päeva pühitsemine oli veel harjumuse asi. Viiendal sajandil andis paavst Leo juba kindla käsu, et rahvas ei töötaks pühapäeval.

538. aastal oli Orleansis kolmas sinood. Selle sinoodi 28. artikkel on järgmine: „Aga põllutööd on keelatud [pühapäeval] seepärast, et on tarvis tulla kirikusse ja palvetada. Kes selle vastu tegutseb, seda peab karistatama mitte lihtrahva, vaid piiskopi poolt.“ (Hefele, Konziliengesch., II. lhk. 251.)

Aastal 589 andis Narbonne sinood seaduse: „Ei tohi ori ega vaba isik, gootlane, roomlane, süürlane, kreeklane ega juut teha Issanda päeval [pühapäeval] mingit tööd, — välja arvatud hädajuhud. Töötab aga keegi ikka veel, siis peab vabaisik maksma linnavalitsusele kuus solidust [rooma raha], aga orjale peab antama sada lööki.“ (Gesch. d. Deutschen Kirchenrechts, II, lhk. 457.)

Seega on meil nüüd küllaldaselt andmeid, kust on pärit pühapäev ja milliste vahenditega see pandi maksma. Need kõik olid inimlikud vahendid ja kaugel Kristuse korraldusest. Kirikuloolane Mosheim, mõistes kui nõrk on inimeste korraldus usuasjus, ütleb: „Kirik, ütleme meie, on pühapäeva seadnud. Meid on kohustatud sellele alistuma. Kui nõrk on see tugi! Jeesus on meid vabastanud inimeste seadmisest; kirikul ei ole mingit võimu anda käskusid.“ (Kombeõpetus, V. köide, lhk. 442.)

Martin Luther, suur reformaator, oli ka selgusel selles, et pühapäev on väljaspool kümme käsku ja on seatud Rooma kiriku poolt, patustades seega kümne käsu vastu. Lugegem seda Augsburgi usutunnistusest artikkel 28.

Keegi vast küsib nüüd, miks siis Luther ei muutnud tagasi õige päeva? Lutheri misjon oli omal ajal. Tema töö oli näidata kes on paavst ja mis on ta teod. Ta tundis põhiüksimust kirikus ja võidetamatus usus ta astus selle vastu. Reformaatorid panid Rooma kiriku vale süsteemi kõikumata ja tõid Jeesuse kui nurgakivi tagasi ja andsid Piibli rahvale kätte. Nad alustasid suure töö. Nad tegid meile tee lahti, ja meil ei tule jääda seisma, vaid peame protestantlikus meeles edasi uurima ja edasi minema, sest reformatsioon peab kestma sajandeid.

Juutide saatus

(Järg)

Palestiina on jäetud viletsasse seisukorda ja nii on needus tulnud viimseni. Puud on raiatud maha, kuid uusi puid ei ole istutatud asemele; must muld on tuulest ära kantud; ja seetõttu kus liigid või seisad, seal ei näe muud kui paljaid kive.

Ainult puhtjuudi linna Tel-Aviv'i lähemas ümbruses võib näha ilusaid istandikke, kus kasvavad apelsinid, sidrunid, viinamarjad jne. Kuid seegi on ainult seetõttu ja niipalju võimalik, kuipalju maad võib kunstlikult niisutada. Seal, kus ei saa enam Vahemerest vett välja pumbata, on kõrb.

Viimastel aastakümnetel on palju juute ümberasunud Palestiinasse. Nüüd on ka sisserändamisel lõpp. Varem müüsid araablased oma maaomandeid juutidele kalli raha eest. Nüüd araablaste rahvusliku liikumise tõttu ei müüda enam mingi hinna eest. Araablased peavad koguni võitlust, et tõrjuda juudid. Palestiinas on araablased elanud kaua aega. Inglismaa võitis selle maa Türgi käest ja andis juutidele maad õieti seal, kus seda anda ei olnudki. Seepärast leiavad Palestiinas aset suured rahutused. Juutide elu on seal hädaohus, ja nii mõnedki lahkuvad sealt. Inglismaa huvi selle maa vastu on see, et tal oleks sealt vaba läbipääs Indiasse. Ja kuigi Inglismaa kaitseb juute, siiski ei ole Palestiina see maa, kuhu võiks koguneda juutide enamik.

Araablased, usult muhameedlased, ei mõtlegi sellele, et maad ära anda juutidele. Nii võivad juudid pääseda kuulsa nutumüüri juure ainult Inglise relvastatud jõudude kaitisel. On täiesti võimatu, et muhameedlased annavad ära oma teise pühapaiga, Omari mošee, mis asetseb juutide endise templi paigal, ning annavad juutidele võimaluse püstitada templit kui rahvusliku ühtekuuluvuse märki.

Kui Iisrael oli veel õitsel, laskis Issand prohet Jeremia läbi öelda: „Nõnda ütleb vägede Jehoova: Nõndasamuti tahan ma katki murda sellesinase rahva ja sellesinase linna, otsekui keegi teeb katki potisepa riista, mis ei sünni enam parandada.“ Jer. 19, 11. Killudeks purunenud savipotti ei saa enam teha terveks, temaga on lõpp igavesti. Ka Taanielilt loeme: „Ja ühe vürsti rahvas, kes tuleb, võtab linna ja püha paiga ära rikkuda, ja tema teeb otsa kui veetõusmine; ja sõdimise otsani on ärahävitamised ära määratud.“ Taan. 9, 26. See tähendab, et pärast nende armuaega, mida oli 70 aastanädalat, ei saa enam üles ehitatud nende endine maa ja riik. Seda võimalust ei ole Issand ette kuulutanud, ega ole praegune siionistlik liikumine mingi eriline ajamärk.

Aabrahamile antud töötused.

Kui Aabraham oli täitnud Jumala käsu ja rännanud välja oma isamaalt, siis kuulutas Jumal temale Kaananis: „Sinu soole tahan ma sellesama maa anda.“ 1. Moos. 12, 7. Veel selgem oli töötus, kui Lott oli juba ära läinud: „Ja Jehoova ütles Aabrahamile: Tõsta nüüd oma silmad üles ja vaata sellest paigast, kus sa oled, põhja poole ja lõuna poole ja hommiku poole ja õhtu poole. Sest ma tahan kõik maa, mis sa näed, sinule ja sinu soole anda igaveseks ajaks.“ 1. Moos. 13, 14. 15. Veelgi kindlama töötuse leiame edasi: „Selsamal päeval tegi Jehoova Aabrahamiga seaduse ja ütles: Sinu soole tahan ma seesinase maa anda, Egiptuse jõest suure jõeni, Vrati jõeni.“ 1. Moos. 15, 18.

Need töötused olid selged, täpsed ja kindlad. Ometi Stefanus seletas: „Ei annud temale (Aabrahamile) seal sees pärandust, ei jalagi täit maad, ja töötas seda temale ja tema soole pärast teda anda päranduseks, kui temal ei olnud last.“ Ap. 7, 5. Seletus selle kohta, et Aabraham ei saanud töötatud maad, on antud ka Pauluse poolt: „Usu läbi on tema kui majaline elanud.“ Ebr. 11, 9. 13—16. Sellest selgub, et Aabrahamil oli õige arusaamine Jumala sõnast ja töötustest. Ta ei vaadanud maise, kaduva peale, vaid ta võttis maist Kaananit kui eespilti taevasest Kaananist. Ta ei otsinud siinset, vaid sealset — igavest, tõelist. Juudid hiljem kaotasid taevase oma silmist ja nii hoidsid kinni maisest. „Kui teie oleksite Aabrahami lapsed, siis teeksite ka Aabrahami tegusid,“ ütles Jeesus.

Uueseaduse Iisrael.

Uus Testament ei räägi Iisraelist kui rahvusest, ega ole ettekuulutust, mis ütleb, et juudid saavad kunagi veel iseseisvaks rahvaks ja täieliseks pühaks rahvaks. Kui Uues Testamendis räägitakse Iisraelist, siis seda kunagi mitte liha poolest sündinud rahvast, vaid ikka ja alati on jutt usklikest, vaimlikest, uuestisündinud inimestest.

Kuidas on tekkinud nimi Iisrael? Me teame Jakobi juhtumit. Ta võitles kellegi tundmatuga. Näis nagu oleks see võõras kippunud tema elu kallale, ja ta sai temast võidu. Viimaks tundis ta oma vastase. See oli seaduse ingel — taeva sõjaväe vürst. Nimi Iisrael on aunimi sellele, kes on võitnud, maailmast lahti öelnud, Jumalast kinni hakanud ja tema Vaimu läbi uuesti sündinud. Kes ei usu Jumalasse, sel ei ole õigust sel-

(Järg 47. lhk.).

Kodu asutamine

Igal inimesel on tungiv igatsus ühe teatud asupaiga järele, mida me nimetame koduks. Isegi loomadel on see tung. „Rebastel on augud ja lindudel on pesad.“ Kui seda vajavad juba loomad, siis vajab seda veel palju enam inimene kui kõrgem olend.

Inimese elu ei ole määratav juhustest, vaid inimene ise juhhib Loojast antud mõistuse abil oma elu, kasutab selleks looduse andeid ja soetab neist vajalikke tagavarasid. Tsiiviliseeritud inimene kuivatab sood ja harib maad, külvab seemet ja kogub põllusaagi ning hoiab selle alal ühest aastast teise. Tema jõupingutuste läbi kogutud vara võimaldab talle koondada oma jõudu, uurida ja kasutada teaduse avastusi, arendada oma vaimseid võimeid ja anda need edasi oma lastele. Kõike seda võib inimene saavutada ainult kodu läbi.

Kodu asutamine kindlale alusele tähendab palju rohkem kui koguda endale vara, ehitada maja või osta mööbel. Kõik need asjad on kodu asutamiseks vajalikud, ja kodu asutamise tung võib meile sisendada igatsuse nende omandamiseks. Kuid need kõik on ainult esemed. Kõik see võib saada ära pühitud õnnetuste vooludest.

Kodu mõiste on palju laialdasem ja sügavam. Kodu tähendab enam kui peavarju — mõnda maja ehk elamut. See peab olema rohkem kui paik, kuhu tullakse sööma ja välja magama. Kodu mõiste on kõrgem koolist, kuigi haridus on üks suuremaid eesõigusi ja kehastusi. Kodu on taevas maa peal, kus asub rahu, jõud, üksteise mõistmine, seadus ja armastus. Elu tormidele vastupidav kodu tuleb ehiada mitte liivale, vaid kaljule.

Me ehitame oma kodu kaljule, kui peame silmas Jumala käskusid. Jumalat kartes ühenduvad kõik need iseloomuväärtused, mis teevad mehe tubliks ja naise ustavaks. Selles peitub julgus, kindlus, ettenägelikkus, alandus ja rõõmus meel. Mis on mees ja naine ise, sellest koosneb nende kodu. Kui nad armastavad Jumalat — olles temale kuulekad, — ja kui neil on iga päev osa tema väest, siis nad toovad taeva maa peale ja lasevad tema au paista oma kodus. Ükskõik, kas nende elamuks on urtsik või loss, nende kodus valitsev mõju ja esile tulev elu on jumalik. Pidagu noored abielurahvad meeles oma jumalikku töötust, millega nad töötasid endid mitte ainult üksteisele, vaid ka Jumalale. Tõmmaku nad oma uues kodus üles kristliku elu lipp, mis juhiks neid nende elus. Tunnistagu nad Jumalat oma kodus kõige kõrgemaks.

Perekonna palvus on kodule kindlaimaks alussambaks. Mees ja naine peavad ühiselt seadma sisse koduse palvealtari. See on igale kodule õigeks aluseks. Kodu ei või hävineda ilma nende aluste hävinemata. Igal hommikul peaks mõlemate huultelt tulema kuuldavale palved taeva Isa poole, ja igal õhtul peaks tõusma nende ühine tänu Jumalale õnnistuse eest, mis on saanud neile osaks päeva kestel. Asutage oma kodu neile tervetele alustele, mis

olid maksvad meie esivanemate juures, see kindlustab teie kodule edu igal ajal.

See aga ei ole veel kõik. Kodune elu peab olema juhitud teatud kindla kava järele. Mees ja naine peaksid töötama välja kindla kava, määrates ära täpse aja ülestõusmiseks, palvetamiseks, töötamiseks ja meelelahutuseks. Taevas valitseb kord, ja seda ootab Jumal ka inimestelt.

Kristlased peavad olema Jumala saadikud; nende ülesanne on esitada Kristuse iseloomu, tahtmist ja väge. Oma sõnade, tegude ja eekuju läbi nad peavad võitma inimesi taevariigile. Kristlike vanemate esimeseks ja suuremaks eesõiguseks on töötamine oma laste juures. Saades lapsed, kes on ilmsüütud, vastuvõtlikud ja usaldavad, on vanemate kohus neile sisendada Jumala tundmist. See on kodu ülesanne. Kristlik kodu õpetab lastele püha teadust. Varasemas lapseas õpitud salmikute ja jutustuste kaudu tutvub laps Jeesuse elu ja tegudega. Uurides püha ajalugu nad panevad aluse oma usule hilisemate eluaastate jaoks.

Kristlikus kodus õpetatakse lastele tervislikke tödesid. Veendudes Pühakirjast, et inimsugu ei põlvne mitte alamatest olevustest, vaid inimene on loodud Jumala näo järele, nad teavad, et inimese ihu on Jumala tempel, mida ei tohi kuidagi roojastada, vaid see tuleb hoida terve.

Kristlik kodu on paik, kus peab last tutvustama loodusega. Vaadeldes taevaalaotuse mõõtmatust ja kuulates mere kohinat, nautides lillede ilu ja lindude laulu, nad kuulevad kõikjal Looja häält, kes on teinud taeva ja maa.

Kristlikus kodus peab õpetatama ligimese teenimist. Maailmas valitsevad hädad ja haigused pakuvad selleks suuri võimalusi. Lapsed õpivad tundma ja hindama teenimise väärtust mitte kusagil mujal kui oma perekonnas ja naabruses. See õpetab neid tundma jumalikku tõde, et „õndsam on anda kui võtta“. Aidates kodus isa ja ema, kasutades iga juhust rõõmustada oma õdesid-vendi ja olles teenimisvalmis vanade ning haigete toetamiseks, nad saavad maitsta õiget elurõõmu. Seda teostada on kristliku kodu ülesanne.

Kodu on kõige armsam paik.

Esimesed hommikutunnid.

On veel pime, aga juba leegitsevad kõigis hüttides tuled ja kõvenevad hääled. Poolpaljad inimesed soojendavad end leekide juures. Vesteldakse ja jutustatakse üksteisele oma unenägusid; seda tehakse suure žestiga ja tähelepanuga, nagu mujal loetakse hommikulehte. Keegi veel ei välju hütist, et mitte astuda okastele, teravatele kividele või isegi maole. Indiaanlased tegelevad alati millegagi. Nad keedavad, või harjavad laste päid, või ka klopiavad puuvilla. Nad teevad oma kärarikast tööd meelsasti varajasel tunnil, et teistele teatada, et on aeg ärgata. Metslaste magamisasemeiks on laiad, kallakud palmipuupoodiumid, mis peatsis on pisut kõrgemad kui jalutis. Nad lebavad seal üksteise kõrval reas ja sirutavad jalad lahtise tule poole, mis põleb alati hüti keskel.

Riietumine on üleaarne. Kantakse ainult üht riide-eset, kotitaolist üliriet. Sellega töötatakse ja magatakse, elatakse ning surrakse. Kuid indiaanlasil on siiski üks ilus komme. Nad algavad päeva palvega. Üksikult või gruppina kuulduv nende hääli läbi hommikuvaikuse.

Kui on küllalt valge, et võib julgesti käia, siis ruttavad indiaanlaste salgad jõe ääre ja hüppavad vette. Seal istuvad nad, mehed ja naised, kaelani vees, naeravad, vestlevad ja naljatavad. Kuigi ürgmetsa indiaanlane on palju puhtam kui külmade Kõrg-Andide indiaanlane, ei tulene varase hommikukümluse komme mitte just puhtusetarbest. Vesi on kindlasti soojem kui kasteniiske hommikuõhk. Seepärast pestakse end ja istutakse jökke end soojendama. Nad lahkuvad perekondade kaupa ja ruttavad tagasi tule juure end kuivatama. Naised ja tüdrukud valmistavad nüüd hommikueine, mis koosneb yukkast ja keedetud või suitsetatud kalast või pudrutaolisest supist ja banaanidest. Mehed ja naised söövad ikka eraldi, iga salk ühest suurest potist, mis asetseb õlgmatil põrandal. Taldrikuid ja tasse ei tarvitata. Ka pesunõusid ei ole, kuna igaüks oma „aadama kahvli“, oma sõrmed ise puhtaks lakub ja peseb.

Kella 7 ajal heliseb meie misjonijaama kell ja kutsub kõiki hommikupalvusele. Hulgana lähevad indiaanlased koosolekumajja, kust juba kõlavad harmooniumihelid. Maja on tugev indiaanlaste stiilis ehitus. Suur palmilehtedest katust, 24 m pikk ja 19 m lai, ulatab mõlemalt poolt sügavale alla ning kaitseb koosolijaid erede päikesekiirte ja uinutava kuumuse eest. Ta

peab ka vihma, nii et maja postid kergesti ei mädane. Katust hoiavad ülal kivikõvad sisepuupostid. Umberringi on 2½ m kõrgused, metspilliroost seinad, mis küllalt õhku ja valgust lasevad läbi, et teha koosolekut mugavaks. Sisustus on niisama lihtne kui maja. Ruumi eesosas on poolemeetrikõrgune palmipuust poodium. Sellel asetseb kõnepult, samuti „ürgmetsastiilis“ ja samast materjalist, millest poodium on ehitatud. Ainult ülemine osa on valmistatud teisest puust — kodumaa kuusest, ühe minu transportkasti kaanest. Kuna mul metsaüksinduses polnud polituuri ega lakki, pinseldasin selle osa tugeva permanganaatlahusega, mida oli meie misjoni apteegis. See oli nüüd helepruun ja ilusam kui olin lootnud.

Maja vasem pool on varustatud pinkidega, millel istuvad mehed. Ärgu mõeldagu kodumaa kirikupinkidele! Kolmele, kõvasti põrandasse taotud madalale tulbale on naelutatud 4 m pikkused laudad. Need on võsanoa ja kirvega jämedalt tahatud ning kuus kuni kümme sentimeetrit paksud. Kuue aasta jooksul ma pole näinud ühtki indiaanlast jumalateenistusel magavat. Seepärast meie kirikuistmed ei vaja ka seljatugesid, et takistada „palvetajaid“ maha kukkumast. Maja teisel poolel on ainult kaks niisugust pinki. Ülejäänud põrandaosa on kaetud punutud mattidega. Nendel istuvad kampaanised. Nad ei taha pinkidel istuda, „kuna see toob seljavalu“. Me laseme neid heameelega suguharu kombe järele ristitatud jalgadega istuda oma mattidel. Mõlemal pool poodiumi on veel kummaski viis pinki, millel istub Sutichque misjonijaama lootus — 50 poissi ühel ja 70 tütarlast teisel pool. Ruumi keskel, nii et kõik kuulevad, asetseb harmoonium. Meil pole kalleid seinamaale, aga meil on kallis põrand — ürgmetsapõrand, kõvaks ja siledaks tallatud endiste paganate jalgadest, kes nüüd igapäev otsivad Jumalat selles lihtsas majas. Selline põrand on Jumalale kallim kui mõne peakiriku mosaiikpõrand.

Hommikuti palvusele tulles teretan kõva häälega, ja kajana vastab kooris 350 indiaanlast. Me loeme ja uurime ühe kirjakohta piiblist. Hommikupalvus lõpeb palve ja lauluga. Koosolijad jäävad veel väheks ajaks kokku teadete kuulamiseks ja läbirääkimiste pidamiseks. Selle järele kampaad lahkuvad palvelast. Minust ja minu naisest möödudes nad tõstavad tervituseks käe. See ei ole ainult kombetäitmine. Igaüks vaatab meile otsa; me otsime tea-

(Järg 48. lhk.)

Kopsuhaigused (järg)

Dr. P. Alvet

Kopsupõletik (pneumonia).

Kopsupõletiku tekitajaks on enamasti pisik pneumokokk, keda on palju liike. Kopsupõletik esineb peamasti sügisel ja talvel, ka kevadel, enam laste, noorte ja vanade juures. Haigus on kalduv korduma, kuid iga järgmine hoog sisaldab juba rohkem hädaohtu. Nõrgad on eelsoodustatud (suuremas hädaohus) haigusele; külmetamine, ületöötamine ja alkoholism soodustavad tekkimist. Pisik satub kopsu peamiselt hingates. Haigus on nakkav.

Haigus algab tavaliselt järsku ja külmavärinatega, on haigustunne ja pisted (valud) rinnus. Valu võib edasi kiirata õlga või ka kõhu piirkonda. Harilikult areneb kiiresti valus ja kuiv köha. Lastel võib alata ka krampidega ja oksendamisega.

Patsient on nõrk, näeb välja haigena, on vähe kartliku ilmega, nahk on kuiv, nägu hõõgab, silmad suured ja läikivad, huuled vähe tsüanootilised (sinakad). Hingamine on pealiskaudne ja kiire, vahest ninasõõrmed liiguvad hingamisel kaasa. Temperatuur on tavaliselt kõrge, kuni 40—41° C, pulss kiire — kuni 100—120 ja rohkem korda minutis. Arst leiab tüüpilisi räginaid ja tumestusi haiges kopsu piirkonnas. Veres on valgelibled tublisti rohkenevad (leukotsütoos). Mõnikord võib ainult röntgeniga avastada mõnda sügaval asuvat kopsupõletiku kollet. Teisel-kolmandal päeval hakkab eristuma vähe venivat (sitket) roostekarva röga, mis hiljem muutub lahtisemaks ja rohkemaks ning valkjamaks. Vahest võib rögaga tulla ka rohkem verd. Tihti ilmuvad ka algul (3. päeval) huultele villid ehk lööve. Temperatuur püsib kõrgel keskmiselt 5—8 päeva, ja langeb siis kas aeglaselt või ka järsku ühes higistamisega. Haiguse sümptomid vähenevad, kuid nõrkus püsib, haige võib isegi südame nõrkusest kokku variseda.

Kõige kergemini võib kopsupõletiku ära vahetada rinnakelmepõletikuga (sest ka seal on valu või pisted ja hingamishäired) ja tiisikusega (eriti kahtlustada siis, kui t^o ei lange 9—10 päeva pärast). Kirjeldatud on kõige harilikum kopsupõletiku vorm, kuid peale selle võivad esineda mitmesugused teised eri vormid.

Komplikatsioonidest on kõige sagedam pleuriit (kopsukelmepõletik), peaaegu iga kopsupõletikuga kaasaskäiv, siis neerupõletik, keskkõrvapõletik, südamehaigused jne.

Ravi peab algama kohe. Haige peab jääma rahulikult voodisse; vanad vähe istukile. Kui kohe alguses süstida pneumokokkide seerumit või chinin-urethani, siis on väljavaated kiireks paranemiseks kõige paremad. Haige peab saama eraldatud hästi õhutatud tuppa. Leige veega võib teha ärähõõrumisi 2 korda päevas (mitte külmetada!). Toaleige vee kompress 2 korda päevas, või veel parem antiflogistiini kompress 1 kord päevas, 24 tunniks; võib olla ka eesti sünteetiline antiflogistiin (kaoliin-kataplasma), — on odavam. Haige peab palju jooma, eriti karastavat, nagu sidrimahla-tee, apelsinimahla, kuremarjamahla sidroniga, õunamahla, vaarmarjakeedise-tee jne. Toit olgu vedel ja kergesti seeditav, nagu piim, koor, kompott, kissell, õunasupp jne. Seedimine peab olema korras. Soovitatav on teha klisstiiri või anda lahtistajaid, nagu calomel 0,3—0,4, magnes. sulf. 1 supil., Aleksandriteed, lagritsat, riitsinuse õli, isaceni teri, 2—3 tera korraga jne. Rahustamiseks on soovitatav võtta õhtul 1 Doveri pulber. Südame eest tuleb väga hoolitseda, tehes cardiazoli 1,0, coramini 1,5 või campheri (1:5) 1—2 ccm. süstimisi ja iga päev 2—3 korda päevas. Tõsisemal juhul tuleb süstida strophantini ja strychnini. Ka võib anda südame vahendeid pulbrina või tilkadena. Kohe haiguse algul on soovitatav sisse võtta cardiazol-chinin terasid, 3—4 tera päevas. Ka on hea järgmine retsept: chinin. mur. 0,2, camphor. 0,025, 3 tunni takka 1 pulber, kui eelmist ei tarvitata. Väga soovitatav on ka teha iga päev vitamin C süstimisi, kas cantani või cebioni 2—4 ccm, või vähemalt sisse võtta paar tabletti sama ainet. Seda võib aga asendada rohke sidroni tarvitamisega. Väga raskel juhul on arst vahest sunnitud laskma aadrit. Paranemisel on soovitatav teha hingamisharjutusi 2 korda päevas, et kops hakkaks jälle korralikult töötama.

Kopsukelmepõletik ehk pleuriit.

Pleuriit võib olla kuiv või märg (s. o. kui vedelik on rinna-õõnes). Põhjustajaks võivad olla: külmetus, reumaatiline infektsioon, kopsupõletik, tuberkuloos jne. Esineb eriti noortel. Äkki ilmuvad valud või pisted rindu (külge või selga), eriti valus on sügav sissehingamine ja köhimine; hingata on raske. Kui aga tekib vedelik rinnaõõnde, siis enamasti kaob valu, kuid hingamine muutub veelgi raskemaks, võib isegi tekkida hingematmine. Temperatuur

on vähe kõrgeenenud, kuni 38—39° C, pulss on vähe kiirem, hingamine on pealiskaudne. Haige eelistab lamada seljal või tervel poolel, kuid vedeliku tekkides juba haigel küljel. Arst leiab iseloomustavaid pleura (rinnakelme) hõõrumiskahinaid ja teisi sümptome. Kui rinna-õõnes on juba vedelikku rohkesti, siis võib vahest kuulda selle loksumist ja hingamine on siis raske ja haige pool liigub hingamisel vähem. Kui vedelikku on vähe või see asub varjatud kohtades, siis võib ainult röntgeniga seda avastada.

R a v i. Haige peab jääma voodisse seni kui temperatuur muutub normaalseks ja vedelik on kadunud. Valu või pistete pärast, samuti ka vedeliku resorbeerumise soodustamiseks on hea haiget külge määrada õhtul joodiga, hõõruda sisse joodvasogeeniga ja siis soojalt kinni mähkida marle-vattvestiga, või teha kompress — kõige parem antiflogistiini või sinepi kompress. Suvel sooja ajaga võib osutada väga kasulikuks ettevaatlik päikesevannide võtmine. Köha

vastu võtta codeini 0,02 või dicodidi 0,01, 2—3 korda päevas. Kõhukinnisuse puhul tuleb võtta lahtistajaid. Toit peab olema kergelt seeditav. Märja pleuriidi puhul tarvitada magedaid toite ja vähe vedelikku. Vedeliku vastu on hea sisse võtta: sol. calcii chlor. 20,0:300,0, sir. ferri jodat. 20,0—3 korda päevas 1 supil. pärast sööki. Kui vedelik 3—4 nädalase ravi järele ei kao, siis peab arst vahest ise kõrvaldama vedeliku ja õhuga järele täitma. Peale temperatuuri ja vedeliku kadumist peab haiget röntgeniga läbi valgustama, et näha kas ei ole tuberkuloosi, ja kui seda ei ole, siis on soovitatav teha igal õhtul ja hommikul hingamisharjutusi 5 minutit, hoides tervet poolt käega, rätikuga või vastu tooli selga tagasi; valu puhul aga harjutused ajutiselt katkestada. Kõigiti tuleb hoiduda külmetustest, ületöötamisest ja organismi liigest kurnamisest, et ära hoida pleuriidi tekkimist (eriti vedeliku kogunemist) ja selle kordumist.

Kes oli Jeesus

(Algus 35. lhk.)

peale tunnistada? küsib ta. Ta sõitleb ja noomib patuseid, kuid ise on ta patuta keset patust maailma. Ta on vaba süütundest ega ole tal seepärast vaja oma pattude pärast Jumalaga heidelda. Temas puudub patuse alandus; ta kõnelemine Jumalaga toimub usaldavas toonis. Ta isegi andestab patud. Ja seda ta on õigustatud tegema, sest tal on oma Isa iseloom.

Jeesus näeb inimest läbi. Naatanaelile ta ütleb: „Ennäe, tõsine iisraeli mees, kelle sees ei ole kavalust.“ Petrus peab pärast oma ümberpöörmist tõendama: „Issand, sa tead kõik!“ Samaaria naine näeb Jeesuse sõnades oma elu lahti rulluvat. Ta unustab veekruusi, jookseb linna ja teatab: „Ma olen Messia leidnud.“

Ristil olles kehalises piinas ta mõistab oma timukate tühje, mõistmatuid südameid. Ta näeb

neid läbi nende maistes ja madalates kirgedes ja ta hüüab kaastundlikult: „Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mis nad teevad!“

Kui pimedus katab ümbrust, väriseb maa ja ristipakul tõmbleb viimast korda elav ihu, kui tema okaskroonist haavatud ja valudest nõrkenud kuninglik pea langeb rinnale, siis ütleb üks karmidest sõjapealikuist tõsise tunnistuse, mis kõlab läbi aastatuhandete veel praegusele põlvele: „Tõesti, see oli Jumala Poeg!“

Nii tunnistab Jeesuse elu tema päritolu. Tema iseloom, tema käitumine, tema vägi ja armastus tunnistab meile, et ta oli Jumala Poeg. Kogu tema olemus, mis uues valguses kerkib meile aastatuhandete hämarusest, ajast, millal ta kõndis inimesena maa peal, sunnib meid nõtkutama oma põlved ja alanduses otsima ühendust tema kui maailma Lunastajaga, ning hüüdma: Jeesus, ole ka minu Issand ning Päästja!

Juutide saatus

(Algus 43. lhk.)

leks nimeks. Seepärast avaldab Paulus uue-testamentliku seisukoha: „Ei ole juuda mees see, kes seda on välispidi; vaid juuda mees on see, kes seda on seespidi.“ Rooma 2, 28. 29. Ja edasi loeme: „Sest mitte kõik, kes põlvnevad Iisraelist, ei ole Iisrael; ka ei ole kõik lapsed selle tõttu, et nad on Aabrahami seeme... See on: Lihased lapsed, mitte need ei ole Jumala lapsed.“ Rooma 9, 6—9. Kui seepärast Uus Testament, iseäranis Ilmutuse raamat, räägib Iisraelist, siis on selle all mõeldud tõelisi usklikke, kes on ära võitnud patu.

Jumal kogub oma rahva.

Maailmaajastu lõpul Jumal teostab iseäralise kogumise. Kõik tõelised Jumala lapsed, kõikidest rahvastest, suguharudest ja keeltest kogutakse. Need ei viida ükskord maisesse Kaanasse, vaid nad viiakse taevasesse Kaanasse, — nad päriavad uue maa. Selle kohta loeme: „Ja sel päeval peab sündima, et Issand teist korda kätte võtab oma ülejäänud rahva enesele saata, mis üle jäänud Assurist ja Egiptusest ja Patrosist ja Kusist ja Elamist ja Sinearist ja Amatsist ja mere saartest.“ Jes. 11, 11.

Ustavuse palk

„Lembi!“ hüüdis ema.

Ei mingit vastust.

„Lembi, mul on vaja sind!“

„Mul ei ole aega,“ kostis hääli aiast.

Ema läks välja vaatama mis Lembi teeb ja leidis ta pikutama murul.

„Aga sa ütlesid, et sul ei ole aega,“ ütles ema.

„Just nii,“ vastas poiss.

„Mis sa siis teed?“

„Ma ootan millal taeva luugid avatakse.“

Ema suutis vaevalt naeratust tagasi hoida.

„Aga miks sa siis ootad,“ küsis ema edasi.

„Ja, vaata, õpetaja ütles, et kui me anname oma sendid misjoni toetamiseks või vaeste aitamiseks, siis Jeesus avab taeva luugid ja saadab selle meile tagasi. Ma andsin eile oma viiesendilise ühele vanale haigele emale, kes kerjas tänaval, ja ma ootan nüüd, kas saan selle tagasi.“

Ema vaikus hetkeks, sest ta ei mõistnud kohe anda õiget vastust. Vähesese mõtlemise järele ta oli end kogunud ja ütles siis, et õpetaja ütlus on õige, aga ega ta siis mõelnud, et seesama raha langeb taevast alla.

„Aga piiblis on nõnda kirjutatud. Õpetaja luges seda meile ette,“ ütles Lembi kindlalt.

„Lähme vaatame,“ ütles ema.

Ema läks Lembiga tuppa, võttis piibli ja luges Malakia kolmandast peatükist: „Tooge kõik kümnis varanduse kotta, et toidust võiks mu kojast olla, ütleb vägede Jehoova, kas ma ei võta teile taeva luukisid avada ja õnnistust teie kätte välja puistata, seni kui liiaks saab.“

„Kuuled, eks ma öelnud sulle,“ ütles Lembi.

„Neil sõnadel on siiski teine tähendus,“ ütles ema. „Nende mõte on, et kui meie anname Jumalale kümnenda osa oma teenistusest, siis tema hoolitseb meie eest. Ta on annud meile elu. Ta laseb taeva luukidest meile sadada vihma ja paista päikesel. Ilma vihmata ja päikeseta ei kasva ükski clay olend ega taim. Ta annab meile ka tervise ja teenimisvõimaluse, et me võime kanda hoolt oma elu eest. Seda kõike ta võimaldab meile kas otse taeva õnnistuse näol või meie kaasinimeste kaudu. Meie ei saavuta midagi ainult omal jõul. Kui me teeme teistele head, siis see tuleb meile mitmekordselt tagasi.“

Poiss nõustus seekord ema asjaliku seletusega, aga ta näost paistis kahtlev ilme. Ta mõtles tihti ema kõnelusele ja samal ajal ka oma viiesendilisele, mis näis jäävat kadunuks. Lasteaias käies ta kuulis õpetajalt palju huvitavaid mõtteid, aga oma viiesendilist ta siiski ei suutnud unustada.

Kord koolist tulles ta möödus ühest vanast prouast, kes kandis pakke. Nähes, et koorem kippus vanakesele käima üle jõu, ta küsis, kas ta võiks aidata. Proua ulatas kohe poisile paar pakki ja imetles väga tema tähelepanelikkuse üle.

Kui nad jõudsid kohale, siis vanake tänas tublit poissi lahke abi eest ja ulatas temale ühe rahatüki. Lembi ei oodanud küll mingit tasu, aga ta võttis ilma pikema mõtlemata raha vastu ja pani selle taskusse. Teel koju poole ta leidis taskust kroonilise raha.

„Näed nüüd,“ ütles ema, „et taeva luugid on siiski avatud.“

Lembi pani saadud rahast kümme senti kõrvale, et seega endale kindlustada, et taeva luugid oleksid temale alati avatud.

Ürgse looduse keskel.

(Algus 45. lhk.)

tavad inimesed välja ja saadame nad misjoni-majja ravimisele. Teised lähevad oma töö juure. Mõlemal sool indiaanlaste hulgas on oma kindel töö. Naised teevad majatöid. Nende hooleks on istandike umbrohu puhastamine, ketramine, kudumine, savinõude valmistamine, korvipunumine, veekandmine ja yukka ning toiduainete juuretoomine kandekorvides. Meeste töö on küttimine, kalastamine, uudismaa tegemine ja istandike planeerimine, kanuude ehitamine, küttepuude hankimine, tarbeasjade, nagu kangaspuude, kulpide ning kammide valmistamine. (Järgneb.)

„Meie Aeg“ ilmub kord kuus. Toimetus ja talitus Tallinnas, Merepuiestee 14-a. Vastutav toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt. S. P. A. Eesti Liidu väljaanne. Tellimine kõigist postiasutustest. Tellimishind aastaks 2 kr. 50 s., poolaastaks 1 kr. 30 s. Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tänn. 2.

Ilmunud 20. märtsil 1940.

HIND 25 SENTI